

BESZÁMOLÓ

**A KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI GYERMEKVÉDELMI
KÖZPONT, TERÜLETI GYERMEKVÉDELMI
SZAKSZOLGÁLAT ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLA**

2018. ÉVI

FENNTARTÓI ELLENŐRZÉSÉRŐL

Jogszabályi háttér:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 104. § (1) bekezdés e) pont szerint: „A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény, valamint a javítóintézeti ellátást nyújtó állami intézmény fenntartója ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét, a szakmai program végrehajtását, valamint a gazdálkodás szabályszerűségét és hatékonyságát,...”

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Komárom-Esztergom Megyei Kirendeltsége (a továbbiakban: Kirendeltség) a Komárom-Esztergom Megyei Gyermekvédelmi Központ, Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat és Általános Iskola (a továbbiakban: Intézmény) vonatkozásában lát el fenntartói feladatokat. A megyében a nevelőszülői hálózatot a Szeged-Csanádi Egyházmegye által fenntartott Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató működteti.

I. Fenntartói ellenőrzések

1. Kirendeltségünk a 2018. évi munkatervben szereplő fenntartói ellenőrzéseket maradéktalanul teljesítette.
2. Az elmúlt év során az Intézmény
 - Oroszlány, Rákóczi F. u. 53. szám alatti székhelyén a továbbképzési terv/beiskolázási terv megléte és a jogszabályi előírásokkal való összhangja, valamint a pedagógus életpálya modell érvényesülése,
 - Tata, Új u. 21. szám alatt működő telephelyén (különleges gyermekotthon) a rendkívüli eseményekkel kapcsolatos ügyek kezelése, folyamata,
 - Tatabánya, Fő tér 4. szám alatt működő telephelyén (TEGYESZ)
 - o a nevelésben lévő gyermekek örökbe fogadhatóvá nyilvánítására tett javaslatok alakulásának teljes körű vizsgálata (2017. évről átütemezett) és
 - o az örökbefogadás előtti és az örökbefogadás előkészítése során folytatott eljárások jogszerűségének teljes körű vizsgálata
 volt az ellenőrzések témája.
3. Fenntartói ellenőrzésre minden esetben előzetes kiértékelést követően, helyszíni szemle keretében került sor. A helyszíni ellenőrzés vizsgálati módszere minden esetben dokumentum alapú vizsgálat és szóbeli tájékoztatókérés volt.
4. Az ellenőrzések során a fenntartó képviselőjében a Szervezetirányítási Osztály vezetője és a gyermekvédelmi referens járt el.

I/1. Továbbképzési terv/beiskolázási terv megléte és a jogszabályi előírásokkal való összhangja, a pedagógus életpálya modell érvényesülése (SZGYF-IKT-3534-2/2018. iktatószámú főigazgatói levél IV. 3.3. pontja)

Az ellenőrzés az általános iskolában foglalkoztatott pedagógusok továbbképzésével összefüggő feladatok vonatkozásában tárt fel hiányosságokat, melynek okán felhívtuk az intézményvezető figyelmét arra, hogy a jövőben a pedagógus továbbképzés

megszervezésekor szíveskedjen kiemelt figyelmet fordítani a vonatkozó jogszabályokban foglalt feladatok elvégzésére, annak dokumentálására és a határidők betartására.

Főbb megállapítások:

- A 2018-2023 közötti időszakra bemutatott program fenntartói jóváhagyásról szóló dokumentum, továbbá a finanszírozási és helyettesítési alprogram nem állt rendelkezésre az ellenőrzés során.
- A 2018-2023 közötti időszakra vonatkozóan két, egymástól eltérő tartalmú továbbképzési program került bemutatásra:
 - A 2018.02.28-án kelt programban 1 fő szerepelt, a dokumentum szerint a tervezett továbbképzés típusa, időpontja és óraszámja még nem volt ismert.
 - A 2018.03.12-én kelt programban az általános iskola valamennyi dolgozója feltüntetésre került. A táblázatban, a továbbképzési időszak megnevezésű oszlopban 8 dolgozó esetében - tévesen - a már ténylegesen teljesített továbbképzés kezdete és vége került feltüntetésre, a hétéves időtartam helyett. Az ehhez a programhoz kapcsolódó, a 2018/2019. tanévre vonatkozó felülvizsgált beiskolázási tervben olyan pedagógus szerepel, akinek az első továbbképzési időszaka csak 2023. szeptember 1-jén kezdődik. Ugyanakkor nem szerepelt benne az a pedagógus, akinek az első továbbképzési időszaka 2020. augusztus 31-én lejár, és aki még nem tett eleget továbbképzési kötelezettségének.
- Az ellenőrzés során bemutatott kinevezések, átsorolások, valamint az Oktatási Hivatal tájékoztató levelei alapján megállapítást nyert, hogy az általános iskolai pedagógusok közül 2 fő (a sikertelen 2017. évi minősítés miatt) gyakornok, 4 fő Pedagógus I. és 6 fő Pedagógus II. fokozatba van besorolva, a jogszabályi előírásoknak megfelelően.
- Az Intézmény a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet 2018. július 1-jei változásával összhangban elkészítette és a vizsgálat során bemutatta a 2018. július 1. – 2022. június 30. közötti időszakra szóló, a gyermekvédelmi szakellátók kötelező továbbképzésére vonatkozó tervet, az alábbi részletezéssel:
 - Az 1. számú melléklet tartalmazza azoknak a dolgozóknak az adatait (név, munkakör, továbbképzési időszak, mentesség, nyilvántartási szám), akik az SZCSM rendelet hatálya alá tartoznak.
 - A 2. számú melléklet szakmai egységenként tartalmazza a 2018-ban továbbképzésre kötelezettekkel kapcsolatos adatokat, név, munkakör, várható távollét, finanszírozási forma, képzés megnevezése, képzés típusa, helyettesítés módja, és a továbbképzés teljesítése bontásban.
 - A 3. számú melléklet szerinti kimutatás alapján nyomon követhető, hogy az egyes dolgozók a 4 éves időszak alatt mikor, milyen, és hány pontot érő továbbképzést teljesítettek, különös tekintettel a továbbképzési időszak első felére előírt kötelezettségre.
 - A 4. számú melléklet 9 pontba szedve részletesen kifejti a kötelező továbbképzéssel kapcsolatos, munkakörökre lebontott teendőket és a felelősöket.

I/2. A rendkívüli eseményekkel kapcsolatos ügyek kezelése, folyamata (SZGYF-IKT-3534-2/2018. iktatószámú főigazgatói levél IV. 1.4. pontja)

Az ellenőrzés során a tatai telephelyen történt, illetve azzal kapcsolatban felmerült 2017. évi rendkívüli események dokumentációjának tételes vizsgálatára került sor.

Főbb megállapítások:

- 2017-ben összesen 14 rendkívüli esemény kapcsán élt jelzéssel a tatai különleges gyermekotthon szakmai vezetője az intézményvezető felé, melyek közül 6 eset életet, egészséget, testi épséget érintő, 8 eset egyéb esemény volt.
- A szakmai vezető a fajsúlyos eseteket haladéktalanul jelezte telefonon az intézményvezetőnek, majd ezt követően írásos formában, e-mailben jelentette azokat:
 - 10 esetben 24 órán belül,
 - 3 esetben 48 órán belül,
 - 1 esetben 5 nap múlva. Ebben az esetben a késlekedés oka az volt, hogy a nyári táborozás során bekövetkezett könyöktörést a tábor egészségügyi személyzete nem vette észre, arra egy későbbi röntgenvizsgálat során derült fény.
- Az életet, egészséget, testi épséget érintő 6 eset közül 3 esemény vonatkozásában került sor belső vizsgálatra, amelyeket a szakmai vezető folytatott le, s közülük mindössze 1 esetről kapott jelentést a Fenntartó.

Az ellenőrzés során tapasztalt hiányosságok (indokolt esetekben jelentési kötelezettség, valamint belső vizsgálat lefolytatásának és jelentésének elmulasztása) miatt felhívtuk az intézményvezető figyelmét arra, hogy rendkívüli esemény bekövetkeztekor minden esetben a hatályos rendelkezéseknek, illetve a 2018. július 1-jén hatályba lépett ágazati módszertanban foglalt előírásoknak megfelelően járjon el.

I/3. A nevelésben lévő gyermekek örökbe fogadhatóvá nyilvánítására tett javaslatok alakulásának teljes körű vizsgálata

Az ellenőrzés a 2017. évben örökbe fogadhatóvá nyilvánított, nevelésben lévő gyermekek iratanyagát tételesen vizsgálta.

Főbb megállapítások:

- 2017-ben összesen 14 fő nevelésben lévő gyermeket nyilvánított örökbe fogadhatónak az illetékes tatabányai gyámhatóság, közülük hatan a 2., ketten a 3., egy gyermek az 5., ketten a 6., hárman a 8. életévüket töltötték be 2017-ben.
- Az örökbe fogadhatóvá nyilvánítás iránti eljárás 11 gyermek esetében a szakszolgálat javaslatára, 2 gyermek esetében a nevelésbe vétel felülvizsgálata során, az illetékes gyámhivatal jelzése alapján, 1 gyermek esetében a gyermekvédelmi gyám jelzése alapján indult.
- Az illetékes gyámhatóság minden gyermek vonatkozásában lefolytatta az örökbe fogadhatónak nyilvánító eljárást, melynek eredményeként valamennyi gyermek 2 évre szóló örökbefogadható státuszt kapott.

- Az érintett gyermekek közül 8 gyermek esetében már megtörtént az örökbefogadás.

I/4. Az örökbefogadás előtti és az örökbefogadás előkészítése során folytatott eljárások jogszerűségének teljes körű vizsgálata

Az ellenőrzés a 2017. évben örökbe fogadni szándékozó személyek (házaspárok) által előterjesztett, a Gyer. 38. § (3) bekezdés szerinti kérelmekre indult eljárásokat tételesen vizsgálta.

Főbb megállapítások:

- 2017-ben összesen 43 kérelem érkezett be a TEGYESZ-hez.
- A TEGYESZ minden esetben a 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 38. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően járt el: az írásbeli tájékoztatás valamennyi kérelmező esetében azonnal megtörtént.
- Az örökbefogadás előtti eljárás 7 esetben nem került lefolytatásra, mert a kérelem benyújtását követően ketten nem jelentkeztek többet, négyen visszaléptek, egy eljárás pedig rendőrségi ügy miatt felfüggesztésre került.
- A fennmaradó 36 esetben a TEGYESZ a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 145. §-ában foglaltaknak megfelelően végezte el a kérelmezők alkalmasságának vizsgálatát.
- Az elvégzett vizsgálatok alapján a TEGYESZ minden kérelmezőt örökbefogadásra alkalmasnak talált, azonban az esetek 2/3-ában nem teljesült a jogszabályban előírt 60 napos határidő. A határidő csúszás elsődleges oka az volt, hogy a 29/2003. (V. 20.) ESzCsM rendelettel szabályozott örökbefogadói tanfolyam 2017-ben csak megyén kívül volt elérhető, és csak kellő számú jelentkező esetén indult. Az ügyintézését késleltette továbbá a környezettanulmány során esetlegesen feltárt tárgyi hiányosságok (pl. lépcső) pótlása, illetve a jelentkezők élethelyzetéből adódó faktorok is (pl. utazás).
- Az illetékes hatóságok – 1 kivétellel – alkalmasnak ítélték a 2017. évi jelentkezőket. A határozatok véglegessé válását követően 8 esetben sikeres örökbefogadás történt, 1 házaspár visszalépett, 26 személy/házaspár továbbra is várakozik, közülük 1 házaspár a részükre kijaánlott gyermeket visszautasította.

II. Más hatóságok és szervek által végzett 2018. évi ellenőrzések

ellenőrzést végző szerv	ellenőrzött szakmai egység	ellenőrzés		
		tárgya	ideje	módszere
Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály	Oroszlányi gyermekotthonok	A 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet 36. § 1. bekezdés a) pont szerinti éves rendes ellenőrzés	2018.01.22.	helyszíni szemle, interjú, dokumentumvizsgálat, ellenőrzési adatlap alapján
	Komáromi gyermekotthonok		2018.02.28. és 03.01.	
	Kömlődi különleges gyermekotthon		2018.01.18.	
	TEGYESZ		2018.03.22.	
	Tatai különleges gyermekotthon		2018.04.05.	

ellenőrzést végző szerv	ellenőrzött szakmai egység	ellenőrzés		
		tárgya	ideje	módszere
KEM Főügyészség	Oroszlányi gyermekotthon I. és II. sz. szakmai egysége	törvényességi	2018.08.16.	iratanyag elemzés, helyszíni ellenőrzés
	Komáromi gyermekotthonok		2018.11.14-15.	
Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály	Oroszlányi gyermekotthonok	közegészségügyi felmérés	2018.01.16.	helyszíni szemle
	Általános iskola	utóellenőrzés	2018.01.16.	
	Kömlődi különleges gyermekotthon	közegészségügyi felmérés	2018.02.02. és 2018.05.03.	
	Komáromi gyermekotthonok		2018.02.26.	
	Tatai különleges gyermekotthon		2018.03.09.	
NÉBIH	Székhelyen működő főzőkonyha	minősítő szemle	2018.02.27.	helyszíni szemle

II/1. A gyámhatósági ellenőrzések megállapításai

1.1. A székhelyen működő gyermekotthonok:

- A helyszíni szemle során észrevételezték, hogy az egyik csoportszoba ajtaja repedt volt, ennek cseréjét javasolták.
- A Házirend megismerését nem minden esetben dokumentálták, egy csoportban pedig nem állt rendelkezésre ez a dokumentum.
- Egy esetben a 2017. és 2018. évi ruhakarton ceruzával volt kitöltve.
- Az Érdekképviseleti Fórum üléseiről készült jegyzőkönyv nem került teljes körűen aláírásra.
- Az Intézmény az utógondozói ellátásban részesülők térítési díj befizetéseit nem a jogszabályban előírt nyomtatványon, hanem számítógépen vezeti. *(Ezt a komáromi gyermekotthonok vonatkozásában is megállapították.)*

1.2. A négy komáromi gyermekotthon közül a Csillag ltp. 62/c. szám alatti gondozási hely esetében észrevételezték, hogy a lakószobák állapota nagyon leromlott, a szobák berendezése jelentős mértékben leamortizált, és a függönyök ki vannak égetve. A higiénia biztosítása érdekében fontosnak tartják a szobák festését, az összetört bútorok, ajtók cseréjét.

A tárgyi feltételeket illetően továbbra sem biztosított a 2*10 fős csoportok fizikális elkülönítése.

1.3. Kömlódi különleges gyermekotthon

A vizsgálat időpontjában 1 fő nevelői és 1 fő pszichológusi státusz betöltetlen volt, ezért felhívták az intézményvezetőt, hogy gondoskodjon az üres álláshelyek betöltéséről.

1.4. Tatai különleges gyermekotthon

Az alapító okirat és működési engedély összhangja nincs biztosítva. A tatai telephely státuszának változása (gyermekotthonból különleges gyermekotthon lett) okán a KEMK-136-1/2017. iktatószámú, 2017. február 3-án kelt levélben kezdeményezett alapító okirat módosításra a mai napig nem került sor.

1.5. TEGYESZ

A személyi feltételek biztosítása továbbra sem megfelelő, az ellenőrzés időpontjában 1 fő szakszolgálat vezető, 1 fő pszichológus, 1 fő gyógypedagógus, 1 fő családgondozó (napi 4 órában foglalkoztatva), 1 fő pszichiáter, 1 fő orvos, 1 fő gyermekvédelmi gyámi munkakör volt betöltetlen.

II/2. A KEM Főügyészség főbb megállapításai

2.1. Oroszlányi gyermekotthonok

- A hálózati rendszerbe kapcsolt számítógépek szűrőprogramjának beállítása nem megfelelő, annak felülvizsgálata indokolt.
- A kapcsolattartási napló vezetése nem pontos.
- 1 gyermek esetében nem állt rendelkezésre az egyéni gondozási-nevelési terv, továbbá 2 gyermek esetében a terv elkészítésében a gyermekvédelmi gyám részvétele nem volt megállapítható.
- A bemutatott iratokból nem volt megállapítható, hogy a gyermekek engedély nélküli eltávozásáról és a visszatérésről a gyámot értesítették-e.
- Az engedély nélküli eltávozásról visszatért gyermekkel folytatott tényfeltáró beszélgetésbe a gyermekvédelmi gyámot több esetben nem vonták be.
- A 2018. február 13-ai rendkívüli esemény kapcsán (herbálozást követő rosszullet) az ügyészség indokoltan látta volna büntetőeljárás kezdeményezését, továbbá a pszichoaktív szerhasználat gyanúja indokoltá tette volna a nevelésbe vétel felülvizsgálatát.

2.2. Komáromi gyermekotthonok

- Az egyéni gondozási, nevelési terv elkészítésébe a szülők bevonása nem egységes.
- A gondozási hely a gyermek befogadásáról, illetve a gondozás megszűnéséről szóló értesítést a gyám/helyettes gyám részére közvetlenül nem küldi meg.
- Az engedély nélküli eltávozásról visszatért gyermekkel folytatott tényfeltáró beszélgetésbe a gyermekvédelmi gyámot több esetben nem vonták be.
- A wifi-n keresztül történő internet használat során is biztosítani kell a szűrőprogramot, továbbá indokolt a tiltott szavak körének felülvizsgálata.

- 1 esetben a gyermekvédelmi gyám ügy engedélyezett 2 napnál hosszabb időre szóló szabadságot a gyermek számára, hogy arra nem kapott felhatalmazást a gyámhivataltól. A gondozási hely ennek ellenére elengedte a kiskorút, figyelmen kívül hagyva ezzel a gyámhatósági határozatban foglaltakat.

II/3. A népegészségügyi hatóság észrevételei

Az Intézmény székhelyén működő általános iskolában végzett utóellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a 2017.11.08-ai vizsgálat során feltárt hiányosságok/szabálytalanságok megszüntetésre kerültek.

A hatóság valamennyi szakmai egységet közegészségügyileg rendben levőnek talált.

II/4. A NÉBIH által lefolytatott, a Minőségvezérelt Közétkeztetés Program keretében végzett helyszíni szemle során az Intézmény főzőkonyhája 89 %-os eredményt ért el, mely „Jó” minősítésnek felel meg.

Az egyes ellenőrzéseket követően elrendelt feladatoknak a Kirendeltség és az Intézmény is határidőben eleget tett, a 2018. évi ellenőrzéseket nem követte utóvizsgálat.

2018-ban a székhelyen működő általános iskola vonatkozásában volt szükség az EMMI által elrendelt intézkedési terv készítésére, mert az országos kompetenciamérés 2013. és 2017. évi eredményei nem érték el a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 80. § (2) bekezdésében meghatározott minimum értéket.

Tatabánya, 2019. március 1.